

פעמים שאם "אכל [בראשון] הרי זה בכל ילך" למחר.

ופעמים שאפילו אם אכל ביום הראשון, בכל זאת הרי זה "מהלך [למחר] ואינו בכל יחל דברו". כיצד?

אם "אכל" — ביום הראשון במזיד, דהיינו שהיה יודע שבעבירה על נדרו שאסר את עצמו באכילה יהא ממילא אסור ללכת למחר — "הרי זה בכל ילך" למחר.

אבל אם אכל ביום הראשון בשוגג, דהיינו שלא היה זכור בשעת האכילה שעקב אכילתו יהא אסור ללכת למחר, הרי זה "מהלך ואינו בכל יחל דברו".⁽⁶⁾

והיות ואין התנא עוסק כאן בדינים אלו, לכן שנה התנא בסיפא לשון "הלך" כדי שלא נטעה בפירוש הברייתא.⁽⁷⁾

יחל דברו", ואילו לפי לשונו של התנא משמע שמסתמא אכל היום, והרי זה ב"בכל יחל דברו" משום שאכל אתמול —

ואם כן קשיא לרב יהודה הסובר: מסתמא לא אכל, שהרי אסור הוא לאכול!⁽⁵⁾

אמר לך רב יהודה:

"הוא הדין דליתני בסיפא "מהלך ואינו בכל יחל דברו", שהרי מסתמא לא אכל אתמול.

אלא איירי דקתני רישא: "אכל הרי זה בכל יחל דברו" דלא מיתני ליה "אוכל", שהרי לדעתי אסור הוא באכילה לכתחילה, לכן תני אף בסיפא "הלך".

כלומר, כיון שברישא כתוב "אכל הרי זה בכל ילך", אילו היה שונה התנא בסיפא "מהלך ואינו בכל יחל דברו", היינו מפרשים את הברייתא כך:

5. בפשוטו היה נראה שלרווחא דמילתא סגננה הגמרא את הקושיא שיהיה כתוב "מהלך ואינו בכל יחל", שהרי קושיית הגמרא כאן דומה ממש לקושיית הגמרא לעיל ממה ששינונו "אחר הפסח הרי זה בכל יחל דברו", שהכוונה שם - כפי שנתבאר לעיל - שאם נוקט התנא בפשיטות שהיא אסורה לילך אחר הפסח, בהכרח שאין איסור לה ליהנות קודם הפסח, שאם לא כן מסתמא אכן לא נהנתה.

אלא שמהמשך הגמרא והר"ן אין נראה כן, וראה מה שכתבו התוספות.

7. א. הוסיף הר"ן לבאר את החידוש בסיפא - שלכאורה דין פשוט הוא, שאם אכל היום והלך למחר שהוא בכל יחל - שלא תאמר: כיון דבעידנא דאכיל לא עבר, כי הלך נמי לא ליחול עליה כל יחל למפרע, קא משמע לן.

ובפשוטו ביאור דבריו הוא: הא פשיטא שאסור הוא ללכת למחר כמבואר ברישא, אלא שלא הייתי יודע שאם אכל במזיד אתמול, הרי הוא עובר ב"בכל יחל" למפרע, ונפקא מינה לענין מלקות.

אלא שבגמרא בשבועות בשמעתתא דכרות מבואר, שאינו לוקה על אכילת האיסור, אלא

6. הר"ן כתב להוכיח דין זה - שאם היה שכוח בשעת אכילה שאיסור ההליכה למחר [שהוא התנאי לאיסור נדרו שהוא האכילה היום], תלוי באכילתו [שהוא עיקר האיסור], שמותר להלך למחר — משמעתתא דכרות בפרק שבועות